

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՎ

ՀՀ Նախագահի հրամանագիրը Ձ. Վ. ԵկաՎյանին Մովսես Խորենացու մեղալուծ պարգևատրելու մասին	3
--	---

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ 85-ԱԱՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Գալուստ Գալոյան – Հայոց ցեղասպանության ճակատագրական հետևանքները	4
Վարդգես Միքայելյան – Հայոց եղեռնը Հայնրիխ Ֆիրբյուխերի վերլուծմամբ	14
Ստեփան Ստեփանյանց – Հայոց ցեղասպանությունը և հայ եկեղեցին (1915-1918 թթ.)	22
Իվ Տերնոն (Փարիզ) – Անպատժելիություն, վրեժ և ժխտում. հայկական ցեղասպանությունը միջազգային ատյանների առջև	29

ԶՈՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 135-ԱԱՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Հրաչիկ Սիմոնյան – Զորավար Անդրանիկ (ընդհանուր բնութագիր)	44
--	----

II

Ավիկ Իսահակյան – Իսահակյանի խոհական աշխարհի ձևավորումը և Նիցշեի վարդապետությունը	51
Կարինե Եղիազարյան – Սարգիս Կուկունյանը և նրա գլխավորած արշավանքը	69
Բենիամին Մանուկյան – Պետերբուրգի համալսարանի հայ ուսանողության հրատարակչական գործունեության պատմությունից (XIX դարի երկրորդ կես)	86
Վարդան Խաչատրյան – Հարավային Ռուսաստանի տնտեսական զարգացման մեջ աստրախանահայերի մասնակցության հարցի շուրջ (XVIII դար) (ռուսերեն) .	93
Տաթևիկ Սարգսյան – Միջնադարյան Սուրխաթի հայերը և նրանց հավատատեղիները	107

III

Գևորգ Զահուկյան – Ուրարտական արձանագրությունների ներածական բանաձևերի հնարավոր հայկական բնույթի մասին	124
Հրաչ Բարթիկյան – «Մանժիկերտի և Ներքին Իբերիայի» կայսերական կուրատոր Միքայելի մասին. Վասիլ II-ի (976-1025 թթ.) արևելյան քաղաքականության առթիվ (ռուսերեն)	130
Սամվել Մարգարյան (Դոնի Ռոստով) – XI դարում Կովկաս արշաված վիկինգների զորաջոկատի առաջնորդի անձի շուրջ (ռուսերեն)	150
Գուրգեն Խաչատրյան – Գրաբարի կրավորական սեռի հարադրավոր բայերը և դրանց արժույթը	159
Հասմիկ Մարգարյան – Վարդենիսի անտիկ տեռակոտան (ռուսերեն)	167
Աշխունջ Պողոսյան – Գորգի ծխապաշտամունքային նշանակության առթիվ	177

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ֆելիքս Տեր-Սարտիրոսով – Հայաստանի արքա Բարզանեսի մասին (ռուսերեն) ... 185

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Անուշավան Ջաքարյան – Արևմտահայության կյանքի պատկերը Տ. Օլգենինի հող-
վածներում 199
Աելիտա Դիուխանյան – Ժողովրդական մի ասացվածքի դրսևորումը «Ավեստա-
յում» 207

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Էմմա Կոստանդյան – Ազատ Համբարյան. Ազատագրական շարժումները Արև-
մտյան Հայաստանում (1898-1908 թթ.) 215
Սարգիս Հարությունյան – Գալուստ Տեր-Սկրտչյան. Հայագիտական ուսումնասի-
րություններ. գիրք Բ 219
Գևորգ Թոսունյան – Հովհաննես Օժնեցի. Երկեր 222

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Միեր Պապյան – Օքսֆորդի համալսարանի Բողեյան գրադարանի հայերեն ձեռա-
գրերը 225

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Գալուստ Գալոյան, Նորայր Սարուխանյան – Ակադեմիկոս Վարդգես Սիքայելյան
(ծննդյան 75-ամյակի առթիվ) 248
Գևորգ Գյողակյան – Ակադեմիկոս Լևոն Հախվերդյան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ) 252
Գրիգոր Հակոբյան – Ակադեմիկոս Սերգեյ Սարինյան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ) 254
Վլադիմիր Բարխուդարյան, Պավլիկ Չոբանյան – Ակադեմիկոս Սանվել Զուլալյան
(ծննդյան 70-ամյակի առթիվ) 256

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

Տիգրան Սարուխանյան – Հայոց ցեղասպանության որոշիչ դրդապատճառները ըստ
Վահագն Տատրյանի 259
Գոհար Մուրադյան – Նոր գիրք հայերենի առաջին եվրոպացի ուսումնասիրողների
մասին 265
Ստեփան Եսայան – Տոկիոյի թանգարանի ուրարտական բրոնզե գոտիները
(ռուսերեն) 267
Ազատ Բոգոյան – «Կովկասի քրիստոնեացումը (Հայաստան, Վրաստան, Ադվանք)».
գիտաժողով Վիեննայում 280
Անուշավան Ջաքարյան – Գիտաժողով՝ նվիրված զորավար Անդրանիկ Օզան-
յանին 285

ԼՐԱՏՈՒ

Գևորգ Բագրատի Ղարիբջանյան 288

Վլադիմիր Բարխուդարյան – Էդմոնդ Շյուտց 290

СОДЕРЖАНИЕ

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ НАГРАДА

Указ Президента РА о награждении З. В. Екавяна медалью Мовсеса Хоренаци	3
---	---

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

К 85-ЛЕТИЮ ГЕНОЦИДА АРМЯН

Галуст Галоян — Роковые последствия геноцида армян	4
Вардгес Микаелян — Геноцид армян в интерпретации Генриха Фирбюхера ..	14
Степан Степанянц — Геноцид армян и армянская церковь (1915—1918 гг.) ...	22
Ив Тернон (Париж) — Безнаказанность, месть и отрицание; геноцид армян перед международными трибуналами	29

К 135-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ПОЛКОВОДЦА АНДРАНИКА

Грачик Симонян — Полководец Андраник (общая характеристика).....	44
--	----

II

Авик Исаакян — Формирование мировоззренческих взглядов Исаакяна и учение Ницше	51
Карине Егиазарян — Саркис Кукунян и возглавленный им поход	69
Бениамин Манукян — Из истории издательской деятельности студентов-армян Петербургского университета (II половина XIX века)	86
Вартан Хачатурян — К вопросу об участии астраханских армян в экономическом развитии юга России (XVIII век) (на русском языке) ...	93
Татевик Саргсян — Армяне средневекового Сурхата и их церкви	107

III

Геворг Джаукян — О возможном армянском характере вводных формул урартских надписей	124
Рач Бартикян — О царском кураторе "MANZHKEPT KAI EZQ IBHPHAC" Миахиле. В связи с восточной политикой Василия II (976—1025 гг.) (на русском языке)	130
Самвел Маркарян (Ростов-на-Дону) — По поводу личности предводителя дружины викингов на Кавказе в XI веке (на русском языке)	150
Гурген Хачатрян — Древнеармянские составные глаголы страдательного залога и их валентность	159
Асмик Маркарян — Античная терракота из Вардениса (на русском языке)...	167
Ашхундж Погосян — По поводу культово-ритуальной значимости ковра.....	177

ОБСУЖДЕНИЯ

Феликс Тер-Мартirosов — О царе Армении Барзанесе (на русском языке)...	185
--	-----

ПУБЛИКАЦИИ

Анушаван Закарян — Отражение жизни западных армян в статьях Т. Ольгенина	199
--	-----

Азлита Долуханян — Отражение одной народной поговорки в "Авесте".....	207
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Эмма Костандян — Азат Амбарян. Освободительные движения в Западной Армении (1898 — 1908 гг.)	215
Саргис Арутюнян — Галуст Тер-Мкртчян. Арменоведческие исследования. Книга 2-я	219
Геворг Тосунян — Ованес Одзнец. Сочинения	222

БИБЛИОГРАФИЯ

Мгер Папян — Армянские рукописи библиотеки Бодлеан Оксфордского университета	225
--	-----

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Галуст Галоян, Норайр Саруханян — Академик Вардгес Микаелян (к 75-летию со дня рождения).....	248
Геворг Геодакян — Академик Левон Ахвердян (к 75-летию со дня рождения)	252
Григор Акопян — Академик Сергей Саринян (к 75-летию со дня рождения)..	254
Владимир Бархударян, Павлик Чобанян — Академик Манвел Зулалян (к 70-летию со дня рождения).....	256

НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

Тигран Саруханян — Решающие причины геноцида армян по Ваагну Дадряну	259
Гоар Мурадян — Новая книга о первых исследователях-европейцах армянского языка	265
Степан Есяян — Урартские бронзовые пояса Токийского музея (на русском языке)	267
Азат Бозоян — "Христианизация Кавказа (Армения, Грузия, Агванк)". Научная сессия в Вене	280
Анушаван Закарян — Научная сессия, посвященная полководцу Андранику Озanianу	285

ХРОНИКА

Геворг Баградович Гарибджанян	288
Владимир Бархударян — Эдмунд Шютц	290

CONTENTS

THE GOVERNMENTAL AWARD

Decree of the President of the Republic of Armenia about the Awarding of Movses Khorenatsi Medal to Zaven Ekavian	3
---	---

ARTICLES, REPORTS

I

THE 85th COMMEMORATION OF THE ARMENIAN GENOCIDE

Galust Galoyan — The Fatal Consequences of the Armenian Genocide	4
Vardges Mikayelyan — The Armenian Genocide in Heinrich Vierbücher's Interpretation	14
Stepan Stepanyants — The Armenian Genocide and the Armenian Church (1915 — 1918)	22
Yves Ternon (Paris) — The Impunity, Revenge and Denial: The Armenian Genocide before International Tribunals	29

THE 135th ANNIVERSARY OF GENERAL ANDRANIK

Hrachik Simonyan — General Andranik (general characteristic)	44
---	----

II

Avik Isahakyan — Formation of Isahakyan's World Outlook and Nitzsche's Doctrine	51
Karine Yeghiazaryan — Sarkis Kukunyan and the Campaign Headed by Him	69
Beniamin Manukyan — From the History of Publishing Activities of the Petersburg University's Armenian Students (the second half of XIX century)	86
Vardan Khachatryan — About the Astrakhan Armenians' Participation in the Southern Russia's Economic Development (XVIII century) (in Russian)	93
Tatevik Sargsyan — The Armenians of the Medieval Surkhat and Their Churches	107

III

Gevorg Djahukyan — On Possible Armenian Nature of Introductory Formulas in Urartian Inscriptions	124
Hratch Bartikyan — About Michael, the Imperial Curator of "MANZHKEPT KAI EZΩ IBHPIAΣ". On the Oriental Policy of the Basil II (976 — 1025) (in Russian)	130
Samvel Markaryan (Rostov upon Don) — About the Leader of the Viking Squad that Marched to the Caucasus in XI Century (in Russian)	150
Gurgen Khachatryan — Ancient Armenian Passive Voice Compound Verbs and Their Value	159
Hasmik Markaryan — The Antique Terracotta from Vardenis (in Russian)	167
Ashchundj Poghosyan — On the Question of the Cult and Ritual Significance of the Carpet	177

DISCUSSIONS

Felix Ter-Martirosov — About the King of Armenia Barzanes (in Russian)	185
---	-----

PUBLICATIONS

Anushavan Zakaryan — Reflection of the Western Armenians' Life in T. Olgenin's Articles	199
Aelita Dolukhanyan — Reflection of a Folk Saying in "Avesta"	207

REVIEWS

Emma Kostandyan — Azat Hambaryan. Liberation Movements in Western Armenia (1898 — 1908)	215
Sargis Harutyunyan — Galust Ter-Mkrtychyan. Armenological Studies. Book 2	219

Gevork Tosunyan - Hovhannes Odzne si. Works	222
--	------------

BIBLIOGRAPHY

Mher Papyan — Armenian Manuscripts in the Bodleian Library of Oxford University	225
--	------------

JUBILEE DATES

Galust Galoyan, Norayr Sarukhanyan — Academician Vardges Mikayelyan (on the occasion of the 75th anniversary)	248
Gevorg Gyodakyan — Academician Levon Hakhverdyan (on the occasion of the 75th anniversary)	252
Grigor Hakobyan — Academician Sergey Sarinyan (on the occasion of the 75th anniversary)	254
Vladimir Barkhudaryan, Pavlik Chobanyan — Academician Manvel Zulalyan (on the occasion of the 70th anniversary)	256

SCIENTIFIC INFORMATION

Tigran Sarukhanyan - Principal Causes of the Armenian Genocide according to Vahagn Dadryan	259
Gohar Muradyan - A New Book about the Armenian Language's First European Researchers	265
Stepan Yesayan - Urartian Bronze Belts in the Tokyo Museum (in Russian)	267
Azat Bozoyan — "Christianizing of the Caucasus (Armenia, Georgia, Albania)". Scientific Conference in Vienna	280
Anushavan Zakaryan - A Scientific Conference Devoted to Andranik Ozanyan	285

NEWS

Gevorg Gharibjanyan	288
Vladimir Barkhudaryan — Edmond Shuts	290